

Masterexamenskonsert

**27 augusti/19.00/
S:t Matteus kyrka**

Ida Zackrisson
Barocksopran

Kungl. Musikhögskolan
i Stockholm
Royal College of Music
Valhallavägen 105
Box 27711
SE-115 91 Stockholm
Sweden

+46 8 16 18 00 Tel
+46 8 664 14 24 Fax
info@kmh.se
www.kmh.se

Program

Johann Helmich Roman (1694-1758)

Du kjära dag

Text: Jacob Frese (1690-1729)

Marcus Mohlin, cembalo, Stina Petersson, cello

Giacomo Carissimi (1605-1674)

Lamento di Maria Stuarda

Text: Giovanni Filippo Apolloni (1635-1688)

Marcus Mohlin, cembalo, Stina Petersson, cello

Hildegard af Bingen (1098-1179)

O, Deus, quis es tu

ur Ordo Virtutum

Johann Helmich Roman (1694-1758)

**Äta litet, dricka vatten
Att ju mången har idag
Födäs, gråta, di och lindas
Är det hela tidsfördrifvet?
Den är lycklig född till verlden**

Text: Olof von Dalin (1708-1763)

Jonas Nordberg, ärkeluta

John Dowland (1563-1626)

Time stands still

Text: okänd

Jonas Nordberg, ärkeluta

Henry Purcell (1659-1695)

The blessed virgins expostulation

Text: Nahum Tate (1652-1715)

An evening hymn

Text: William Fuller (1608-1675)

Marcus Mohlin, cembalo, Jonas Nordberg, ärkeluta, Jenny Lierud, cello

Georg Friedrich Händel (1685-1759)

Da tempeste ur Giulio Cesare

Text: Nicola Francesco Haym (1678-1729)

Elin Nilsson, violin, Marcus Mohlin, cembalo, Jenny Lierud cello

Programkommentarer

Roman har kommit att kallas för den svenska musikens fader. Konserten ikväll börjar med ett stycke av honom. Du kjära dag beskriver solens uppgång och ställer ett sedesamt liv mot den jordiska lyckan. Senare i programmet visar Roman, genom Olof von Dalins texter, på hur man kan se på livet ur ett vardagsperspektiv. Visserligen ur ett 1700-tals perspektiv, men det känns till stora delar ganska aktuellt idag. Särskilt den första sången, ”dietsången”, *Äta litet, dricka vatten. Roligt sällskap sömn om natten. Käckt arbeta, lägligt bo. Stillhet någon stund på dagen. Där är lagen för min hälsa och min ro.*

En historisk person i sin allvarligaste stund. I Lamento di Maria Stuarda beskrivs den stolta, katolska, skotska drottningens sista stund i livet. Carissimis tonsättning pendlar mellan kaxig stolthet till den totala övergivenheten. En blandning av besvikelse och aggression, med delar av acceptans inför sitt öde. Detta stycke är som en hel miniatyropera. Att skriva ett lamento, en slags klagovisa, är väldigt typiskt för den här tiden. Historien skrivs oftast av vinnaren, medan förloraren kanske bidrar med intressantare underlag för konstnären att sympatisera med. I Carissimis verk är den skotska drottningen tveklöst oskyldig för den komplott för maktövertagande som hon anklagats och dömts för.

Hildegard af Bingen var abbedissa, mystiker, predikant, författare och kompositör. Hon praktiserade även naturmedicin. Hon var förmodligen ganska kontroversiell i sin tid. Hildgard gavs till ett kloster redan som åttaåring kanske för att hon var det tionde barnet i syskonskaran eller kanske för att hon redan då ansågs som lite underlig med syner och visioner. O Deus, är ur hennes spel om dygderna, *Ordo virtutum.*

När det gäller repertoar för luta och sång är Dowland kanske den mest kända kompositören. I tryck var sångerna skrivna med ackompanjemangsstämman under melodistämman för att de skulle kunna framföras av en och samma person.

Dowland var, förutom verksam i England, även anställd av danska hovet under en period.

Henry Purcell var verksam främst i England. The blessed virgins expostulation handlar om den bibliska händelsen när Jesus var tolv år och följde med sina föräldrar till templet i Jerusalem och stannade där utan att föräldrarna visste om det. Här möter vi Jesus stolta mamma utom sig av oro över barnet som inte är som andra. I Purcells, An evening hymn, finns inget storslaget och pompöst som ofta i Purcells sakrala musik. Texten är ganska intim och den upprepade baslinjen skapar en snarare meditativ karaktär.

En av Händels mest kända operaarior avslutar kvällens konsert. Da tempeste är en sprudlande sång som utstrålar lycka. *När det av stormen brutna skeppet når hamnen, vad kan man mera önska?*

Reflektioner

Att sätta ihop ett program till sin examen är både svårt och roligt. Att se tillbaka och se den student som sökte utbildning vid Kungliga Musikhögskolan för ett antal år sedan och att sedan låta åren passera i minnet och landa vid denna kväll som i många avseenden är ett avslut. Kanske är det mer ett avstamp mot någonting annat? Framtiden, friheten och självständigheten?

Att gå en musikerutbildning är ju så mycket mer än att lära sig att sjunga. Den resa som person, studenten gör, är ofta brokig och krokig, men förmodligen alldeles nödvändig för att ha möjlighet att mogna även som musiker. Jag är tacksam att ha fått göra den resan.

Varför tidig musik? Med sångrösten finns möjligheterna att sjunga musik från många olika epoker. Min egen upplevelse av mina studier på avdelningen för tidig musik är att jag har både hittat mitt hem, samtidigt som det är möjligt att åka på semester ibland. Den klassiska musikens historia och bakgrund känns för mig som en trygg förankring att luta sig mot när man inte riktigt vet vart man ska. Kritiska ögon inför framträdandet, och tankar kring uppförandep Praxis känns inte som begränsande barockpoliser utan som en verklighetsförankring som gör att man kan känna igen sig igen när man gått vilse i musiken. Men det avgörande för valet av

musik, både när det gäller valet av tidsepok att sjunga ifrån generellt och valet av musik för denna afton, är den glädje och eufori jag känner när jag får sjunga den här musiken. Jag hoppas att det kommer att märkas i den klingande resultatet!

Till sist. Under mina studier på Kungliga Musikhögskolan har jag fått äran att ta del av ett antal pedagogers kunskaper. Mayumi Kamata och Sven Åberg har jag mött för instudering. Vad roligt det har varit! När det gäller det sångliga har jag blivit varsamt ledd av bl. a. Lena Susanne Norin, Christina Högman, och Christina Billing. De sista åren har jag allra mest blivit drillad, lyft och peppad av Susanne Rydén. Tack snälla för allt engagemang i min sångarkarriär!

Tack för att ni kom!

Kungl. Musikhögskolan
i Stockholm
Royal College of Music
Valhallavägen 105
Box 27711
SE-115 91 Stockholm
Sweden

+46 8 16 18 00 Tel
+46 8 664 14 24 Fax
info@knh.se
www.knh.se

Översättningar:

O Deus, quis es tu

Vem är du Gud, som i dig själv har detta stora råd, som förstör helvetets skapelse i publikaner och syndare, som nu lyser av himmelsk godhet! För detta, o Kung, lovad vare Du!

Lamento di Maria Stuarda.

Stopp, låt mig tala, gudlösa minister!

Även om det obarmhjärtiga ödet för mig mot en ovärdig död, har jag levt och dör oskyldig. Jag är av Stuardiskt blod och jag är drottning. Varför binder ni för mina ögon? Jag ar sett många dagar, jag har ännu mod att se min sista timma, och när jag öppnat mina ögon mot himmelen är jag mer kapabel att sluta dem inför livet. Stopp låt mig tala.

Men vad kan jag säga? Tyvärr är oskulden min enda förkämpe idag och jag vädjar till Gud mot ondskan. Övergiven och oskyldig. Om du inte kan rädda en drottning, mot den som strider i avund, till vem i England vänder sig då en tiggare, en slav, en olycklig? Övergiven och oskyldig. Gå återvänd till stjärnorna. För jag skall, med en lugn och tapper anda bland dessa gudsbeller, vara både åskådare och skådespelerska i min tragedi.

Mot döden. Som garanter för rättvisa och heder är kronor inte längre giltiga, eftersom förnuftets rike nu gör sanningen till lögn. Mot döden. Jag kommer att blöda, men inga tårar kommer att falla från mina ögon. Även om jag tappas på allt mitt blod blandas min smärta med min gudstro. Mot döden.

Ni mina kära tjänstekvinnor, som knäfallit för mig, er drottning, och nu håller mig sällskap, gråtande inför mitt eldprov. Ha överseende med mina gärningar. Även om jag överges, bestulen på all min jordiska rikedom och lycka, kan det inte få mig att glömma, då jag dör, min plikt: Dela mellan er den kärlek som jag lämnar er med. Bär min trohet, min olyckliga död till trots, att denna avskvärdade död, som plågar er, tar mig ifrån er, mina lojala vänner på jorden. Med evig glädje skall jag omfamna er som vänner i paradiset.

Se detta ske, London, och lär av världens gång. Och du som fastställer lagarna, för de anglikanska horderna, o stolta Jezabelle, kan vänta dig ett strängt straff. Skulle vilda bestar sakna klor och tänder at slita dig i stycken, kommer din ånger att ta hundarnas plats. Ja, kom och vänd din ilska mot mig. Låt hundra, nej tusentals

åskblixtar av din vrede slå mot mig. Slå utan medlidande mot detta klena bröst med din grymma tortyr, piskor, barbariteter. Låt en sjö av blod färga min svarta mantel i purpur. Rasa som du vill, för din förmåga att tortera mig kan inte matcha min kraft att härda ut. Mot döden.

Här tystnade hon, och stark, oböjlig, överlämnade hon sig till sitt öde, den skotska drottningen. Snart klöv ett nedrigt och ondskefullt slag hennes kropp itu och förenade hennes själ med Gud.

Översättning: Anna Eriksson